SZEGEDI EGYETEM

A SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM, ORVOSEGYETEM ÉS A PEDAGÓGIAI FŐISKOLA LAPJA

I. évfolyam 18. szám | 1953. október 15 | Ára 40 fillér

Magyar ifjak és leányok! A DISZ Központi Vezetősége harcba szólít benneteket a párt politikájának, a béke és a jólét, a boldog élet és a szép jövő programmjának megvalósítására!

(A DISZ KV határozatából)

DISZ szervezeteink feladatai a párt és a DISZ Központi Vezetőségének határozata nyomán

Az egyetemi és főiskolai DISZ szervezetek, az egyetem ifjúsága nagy lelkesedéssel fogadta a párt Központi Vezetőségének 1953 június 28-i határozatát, mely a dolgozó nép életszínvonalának eddiginél gyorsabb emelését tűzi ki célul. A határozat nyomán már eddig megjelent kormányintézkedések az ifjúság életszínvonalát is kézzelfoghatóan emelik. A párthatározat végrehajtása nyomán szebbé válik az egyetemi és főiskolai ifjúság élete. Javul ifjúságunk élelmezése, csinosabban öltözködhet, vidámabban töltheti szabadidejét, több kultúrához, sportolási lehetőséghez jut. Ezeken a területeken sok hibát követtek el DISZ szervezeteink, de pártunk határozata megmutatja kijavításuk módját. Világos azonban az is, hogy az eddigi hibák kijavítása nem történhet meg egyik napról a másikra.

Ifjúsági szövetségünk főfeladata, minden szervezetünk alapvető kötelessége most, hogy minden fiatallal megismertesse a párt határozatát, népszerűsítse a kormány intézkedéseit és teljes erejével dolgozzék a jólét programmjának megvalósításáért. Az egyetemi és főiskolai ifjúság válaszoljon azzal a párt határozatára, hogy a tanév első napjaitól kezdve elmélyült és fegyelmezett tanulással készül fel a népgazdaság, a kultúra, a tudomány és a művészet területén előtte álló feladatok megoldására.

Az egyetemi és főiskolai DISZ Bizottság, DISZ szervezeteink hibásan, keveset foglalkoztak az eddigiekben az ifjúság jogos kívánságaival, igényeivel, az őt érintő törvények és rendelkezések megtartásával. A párt határozatából kiindulva DISZ szervezeteink és vezetőik teremtsenek szoros kapcsolatot a fiatalokkal, ismerjék meg problémáikat, segítsék jogos kéréseik elintézését, élet- és munkaviszonyaik megjavítását. Szorgalmazzák, hogy a helyi, állami, társadalmi és gazdasági szervek megtartsák az ifjúság munkaviszonyaira, egészségvédelmére, lakás- és ellátási körülményeinek megjavítására vonatkozó törvényeket és rendeleteket. Kezdeményezzék, hogy a helyi eszközök és lehetőségek feltárásával és felhasználásával napról-napra mindjobban kielégítsék a fiatalok szociális, kulturális igényeit. Nem voltak elég harcosak és bátrak DISZ szervezeteink ezeknek a kérdéseknek megoldásában. A DISZ szervezetek és vezetők tartsák szem előtt, hogy ifjúsági szervezetünk csak a párthatározat megvalósításáért, az ifjúság szebb életéért folytatott harcban, az ifjúság igényeinek, vágyainak kielégítése útján vívhatja ki a fiatalok bizalmát és szeretetét. DISZ szervezeteink igen fontos feladata, hogy megvizsgálják az ösztöndíjrendszert, tegyenek javaslatot az indokolatlanul csökkentett ösztöndíjak rendezésére, a menzai ellátás mennyiségének és minőségének megjavítására, a lakásviszonyok rendezésére. E kérdések eredményes megoldásának elősegítésével jelentősen hozzájárulhatunk az egyetemi és főiskolai ifjúság szociális helyzetének további megjavításához.

Hogy az ifjúság tömegeivel való szoros kapcsolatot megteremtsük, nevelőmunkánk megjavítására van szükség. DISZ vezetőink magyarázzák pártunk politikáját, annak eredményeit, mozgósítsák hallgatóinkat a tanulás mindennapi feladatainak megoldására. E munkánk alapja a marxizmus-leninizmus eleven tanulmányozása. Küszöböljük ki a frázisokat, úgy tanuljuk a marxizmus-leninizmust, hogy az munkánk vezérfonalává váljék. Ugy tanuljunk, hogy mindjobban megértsük pártunk szerepét dolgozó népünk harcának vezetésében, alkotó erejének kibontakozásában.

DISZ szervezeteink terjesszék ki munkájukat a szervezeten kívüli fiatalokra is. Tartsanak az egyes karokon klubnapokat, irodalmi, zene és táncestéket, találkozókat, sportversenyeket. DISZ szervezeteink és a vezetők tartsák szem előtt, hogy csak a párt határozatának végrehajtásáért vívott következetes harcban és nevelőmunkánk alapvető megjavításával tudják szorossá tenni szövetségünk kapcsolatát a hallgatók tömegeivel.

Gyökeres fordulatot kell elérni a vezetés módszereiben, az egyetemi és főiskolai DISZ Bizottságtól az alapszervezetekig. Elsősorban a kollektív vezetés, a bírálat-önbírálat, a kádernevelés, az ideológiai munka terén. Biztosítani kell, hogy a szervezetek életéről, tevékenységéről a tanuló fiatalok döntsenek és kialakuljon a tömegek kezdeményezésén alapuló öntevékeny munka. Ezekben a kérdésekben sok hibát követett el a DISZ Bizottság, de a kari DISZ szervezetek is.

Megengedhetetlen az, hogy az egyetemi DISZ választmány hosszú idő óta nem tartott ülést. A vezetés módszerének megjavítása érdekében haladéktalanul helyre kell állítani a választott szerveknek a Szervezeti Szabályzatban meghatározott működését. Biztosítani kell a következőkben, hogy választmányaink DISZ szervezeteink valóságos vezetőivé váljanak. Az egyetemi és kari bizottságok a választmányok határozatai alapján végezzék munkájukat az ülések közötti időszakokban. Az alapszervi vezetőségek munkáját a taggyűlés irányítsa az ott megvitatott határozatok alapján.

A vezetés módszereinek hiányosságaiból adódott az, hogy nem volt meg minden esetben a bírálat-önbírálat szabad gyakorlásának lehetősége. DISZ szervezeteink minden vezetőjének és tagjának meg kell értenie, hogy a bírálat és önbírálat a hibák feltárásának alapvető eszköze.

Gyökeresen meg kell javítani kádermunkánkat. Véget kell vetni a DISZ tagokkal való rideg bánásmódnak, mely munkánkat sok esetben jellemezte. Türelmesen foglalkozzanak DISZ vezetőink az ifjúsággal. Segítsenek nekik munkájukban, igyekezzenek megteremteni számukra a megfelelő munka- és életkörülményeket.

Fel kell számolnunk a vezetésben eddig meglévő olyan hibákat, melyek megsértették a kollektív vezetés következetes érvényesülését. Ez elsősorban az egyetemi DISZ Bizottságban mutatkozott meg, ahol sok esetben néhány személyből álló kis csoport véleménye és döntése irányította az egész bizottság munkáját.

A hiányosságok kijavítása érdekében a DISZ Központi Vezetőség határozata alapján november 20-ig újjá kell választani alapszervi vezetőségeinket és választmányainkat. A feltárt hibák és feladatok útmutatást adnak DISZ szervezeteinknek e rendkívül fontos feladat megoldásához.

Emeljük a DISZ politikai óráinak színvonalát

Nem egészen egy esztendő óta az egyetemek és a főiskola tanulmányi csoportjai kéthetenként megvitatják a legfontosabb nemzetközi és belpolitikai kérdéseket. A K. V. 1952. november 26-i határozata a DISZ-bizottságok feladatává tette a politikai órák megszervezését ifjúságunk eszmei-politikai nevelésének érdekében. Ez az újszerű foglalkozás az elmult félévben több-kevesebb sikerrel folyt is, de nem mondhatjuk, hogy mindenben sikerült megvalósítani a párthatározatban kitűzött célokat. Időszerű tehát, hogy a politikai órák kérdését alaposan szemügyre vegyük.

A mult félévben a hallgatóság nagy számban vett részt a politikai órákon s zömében meg is értette jelentőségüket.

Az alapvető kül- és belpolitikai kérdésekben való tájékozottság a jó tanulmányi munkának lényeges feltétele,

s ezt a marxizmus-leninizmus tanszék órái, vagy a politikai felvilágosítás alkalmi eszközei nem tudják teljes mértékben megadni. Hallgatóink el is jártak a politikai órákra, néhányan aktívabbakká váltak, mint azelőtt, de nem mind jártak szívesen és nem mind nyilatkoztak őszintén. Az újfajta foglalkozás csak formailag volt önkéntes, valójában a DISZ is átvette a pártbizottság volt titkárának parancsolgató módszerét. A kérdések bátor fölvetését, a problémák őszinte feltárását sokaknál meggátolta az a körülmény, hogy a téves megnyilatkozást ellenségesnek bélyegezték és az órákon elhangzottakról a pártbizottságig menő jelentést adtak be. A DISZ-bizottság súlyos hibát követett el azzal, hogy megelégedett a látszattal és nem kísérte figyelemmel a hallgatóság valóságos fejlődését.

Történtek ezenkívül szervezési-módszertani hibák is.

A politikai órák szervezése átesúszott a tanulmányi osztályok kezébe.

ezek kapták meg a foglalkozáson felvett jegyzőkönyveket is. Az egyetemi oktatásba való beskatulyázásnak az lett a következménye, hogy az anyagkövető szemináriumok módszere érvényesült: a hallgatókat feleltették a mindössze egy-két nappal előbb kiadott anyagból. Nem kérdezték meg a hallgatóság kívánságait, hanem »feladták a leckét« és számonkérték, mintha valamelyik szakmai tárgy, vagy a marxizmus-leninizmus szemináriumán ültek volna. Sem a tárgyválasztásban, sem a politikai óra folyamán nem érvényesült a hallgatók önállóságra nevelése, tehát az óra alig érhette el a párthatározatban kitűzött célját. A politikai kör sajátosságai annyira elhomályosodtak, hogy a TTK-n egy tanársegéd szakmai órát tartott politikai helyett. Csak kevés helyen volt megfelelő a résztvevők aktivitása, mint a Bölcsészkaron, különösen a történész-szakon működő politikai órákon, ahol a parasztkérdés élénk érdeklődést váltott ki a hallgatók között.

A DISZ-bizottság a most indult tanév elején felmérte a helyzetet, felismerte hibáit és elhatározta politikai munkájának lényeges megjavítását. Célul tűzte ki, hogy a politikai köröket a hallgatók önkéntes megjelenésére és aktivitására építi fel. A párthatározat szellemében meg akarja valósítani, hogy ezek az alkalmak kötetlen és őszinte beszélgetésekké váljanak a valamennyiünket érintő kérdésekről. Ezért kiküszöböli mind a parancsolgatást, utasítást az órák megszervezésénél, mind az iskolás feleltetést és jelentést az órák alatt és után. Hogy az érdeklődést fokozza, módot nyújt a hallgatók kívánságainak kifejezésére; minden második alkalommal

a résztvevők választják meg azt a témát, amelyről beszélgetni fognak.

A felvetődő kérdést pedig egy-két héttel előbb közli, hogy mindenki alaposan felkészülhessen és teljes lendülettel vehessen részt a vitában. A készülésben a K. V. határozata szerint a párttagoknak és a DISZ-vezetőség tagjainak kell példát mutatniok.

Úgy látjuk, hogy a DISZ helyesen alkalmazta az önkritika fegyverét és jó irányban indult el. Ennek köszönhető, hogy a politikai körökön ebben a félévben már egészen más a szellem, mint tavaly volt. Az önkéntesség elve érvényesül, mégis sikerült a hallgatóság nagyrészének megjelenését biztosítani. Jobb felvilágosító munkával el lehet majd kerülni az olyan eseteket is, mint amilyen a Jogi Kar IV. évfolyamán történt: két tanulmányi csoportból mindössze tizenketten vettek részt a politikai órán. A hallgatók aktivitása is fokozódott, különösen a TTK III. évfolyamán, a főiskolán egykét csoportnál, a Bölcsészkar IV. évfolyam történész-szakán, vagy a II. évfolyam orosz-szakán, ahol a politikai órákkal faliújságon is foglalkoztak. De mutatkozott lemaradás is: az idő és hely megválasztásának nehézségei miatt mindeddig nem tartottak politikai órát a TTK I. évfolyamán, a Bölcsészkar IV. évfolyam orosz-szakán és a II. éves jogászok egyik csoportjánál.

DISZ politikai óra a Pedagógiai Főiskolán

Leghátul kullog a Pedagógiai Főiskola:

a DISZ itt olyan későn indította meg a szervezést, hogy több csoportnak még vezetője sincsen. Itt lehetett olyan hangokat is hallani, hogy minek kell foglalkozni a kormány programmjával, mikor már a marxizmus-órán is volt szó róla?

Azok a témák, amelyeket erre a félévre tervbe vettek, bizonyára fel fogják kelteni hallgatóink érdeklődését. Belpolitikai vonatkozásban a K. V. június 27—28-i teljes ülésének a politikai munkára vonatkozó határozatai és az új kormányprogramm; külpolitikai vonatkozásban a SZKP Központi Vezetőségének tézisei, a trieszti kérdés, a Közel- és Távol-Kelet problémái mind olyanok, amelyek valamennyi öntudatos hallgatót érdekelnek. Ezeken kívül a DISZ-bizottság várja a hallgatóság részéről megnyilvánuló kívánságokat.

Itt van tehát az alkalom, hogy a K. V. november 26-i határozatát a PB segítségével a maga egészében megvalósítsuk. **A DISZ-bizottság szigorúan ügyeljen az önkéntességre, de használja fel a politikai felvilágosítás minden eszközét a hallgatók aktivizálására.** Hallgatóink értsék meg a politikai órák nagy jelentőségét és segítsék **elő** ötleteikkel, javaslataikkal, jó felkészülésükkel és aktív részvételükkel azok sikerét. Az oktatószemélyzet pedig látogatásával, a vitába való bekapcsolódásával emelje a politikai körök súlyát és tekintélyét. Legyenek ezek a foglalkozások **is** az új, szocialista értelmiség kikovácsolásának műhelyei, a békeharc frontjának őrállásai!

A bölcsészettudományi kar faliujságjáról

A lipcsei per évfordulójára

Az 1933 januárjában uralomra jutott Hitler, a német munkásmozgalom szétzúzásával, a Kommunisták Németországi Pártjának megsemmisítésével akarta a finánctőke uralmát megszilárdítani. 1933 február 27-én este egész Berlinben elterjedt a hír, hogy a birodalmi gyűlés épületében tűz ütött ki. A tűz színhelyére odaérkező Hitler kijelentette: „Isten keze ez. Most lecsapunk a kommunistákra!". Még aznap este kormánynyilatkozatot tettek közzé, mely szerint a birodalmi gyűlés épületét a kommunisták gyújtották fel. A valóságban a német fasiszta bandavezérek műve volt a Reichstag felgyújtása. Az volt a céljuk, hogy a különböző nemzetiségű — holland, német, bolgár — kommunisták törvényszék elé állításával bebizonyítsák, miszerint a tűzesetet egy nemzetközi kommunista összeesküvés merénylete az európai „demokratikus" intézmények ellen s ennek ürügyén szétverjék a német munkásmozgalmat. A terv azonban összeomlott; a Reichstag-pörben a hitleristák vereséget szenvedtek. A bolgár kommunisták vezére, a berlini emigrációban élő Dimitrov, akit a fasiszták szintén elfogtak, a lipcsei per folyamán az egész világ dolgozói előtt leleplezte Hitlerék gaztettét. Két évtizede, 1933 szeptember 23-án mondotta első nagy beszédét a bíróság előtt, amelyben a kommunizmus igazságát szegezte szembe a fasiszta osztálybíróság koholmányaival. Mint igazi kommunista, nem védekezik, hanem vádol. Bolsevik kitartással, találékonysággal leplezte le a rendőrség és a spiclik soraiból válogatott fasiszta „tanúkat". A fizikai és erkölcsi kínok a forradalmár akaratát nem tudták megtörni és győztes párharcot vívott a tárgyaláson a tanúként résztvevő Göringgel és Goebbelssel, miközben utat mutatott a megkínzott német munkásságnak, s a fasizmus elleni harcra mozgósította az egész világ dolgozóit. Honnan merítette Dimitrov ezt a hatalmas erőt? Ez az erő a feltörekvő munkásosztálynak a mindjobban rothadó és pusztuló burzsoázia fölötti erkölcsi és politikai magasabbrendűségéből, a kommunizmus igazságából származott. Dimitrov harcát az egész világ dolgozóinak rokonszenve és támogatása kísérte. Dimitrov a pert azzal, hogy a politikai jellegét domborította ki, a fasizmus ellen fordította. Beszéde a proletár világforradalom egyik jelentős okmánya.

Ma, amikor a nemzetközi reakció erői még szorosabb szövetségre léptek egymással és még nyiltabban sorakoznak fel a népek szabadsága ellen, fokozott jelentősége van Dimitrov fasisztaellenes győzelmes küzdelme, a lipcsei per példája felidézésének, amely megmutatta, hogy a dolgozók egységes akarata diadalt arat a népellenes erők mesterkedései felett.

GAÁL ENDRE
tanársegéd

A pártcsoportok szerepe a taggyűlések előkészítésében

Pártszervezeteink szeptember folyamán rendkívüli taggyűlés keretében megtárgyalták a Központi Vezetőség június 27—28-i határozatát. A taggyűlések eredményeként erősebbek lettek pártszervezeteink, növekedett a tagság aktivitása és megjavult a kapcsolat a párt és pártonkívüli dolgozók és hallgatók között.

Ezek az eredmények azonban még csak az első lépéseket jelentik a pártvezetésben elkövetett hibák teljes kijavításának útján. A Központi Vezetőség június 27—28-i határozatának maradéktalan végrehajtása még sok feladatot állít a pártszervezetek elé. Ezek közül a legfontosabb jelenleg a kollektív vezetés megvalósítása és ezen keresztül a pártdemokrácia további megerősítése.

A kollektív vezetés azt jelenti, hogy az egyes pártszervezeteket nem néhány személy, nem szűkebb csoport vezeti, hanem **»az irányításban érvényesül a párttagok többségének akarata, tapasztalata és tudása«.**

A kollektív vezetés érvényre juttatja a pártszervezet egész kollektívájának teremtő és alkotó erejét, a kollektív tudást és elmélyíti a párt tömegbefolyását.

A kollektív vezetés megvalósításában

fontos szerepe van a taggyűlésnek,

amely a pártszervezet legfelsőbb fóruma. A taggyűlés vitatja meg a vezetőség beszámolóját, határozza meg azokat a feladatokat, melyek a következő taggyűlésig a pártmunka homlokterében állanak.

A taggyűlés azonban csak akkor töltheti be feladatát, csak akkor hozhat megfelelő határozatot, ha a tagság előre ismeri a napirendi pontokat, ha felkészül rá, sőt ezen túlmenően, ha a tagság észrevételeivel, javaslataival maga is hozzájárul a napirendi pontok megfelelő kiválasztásához. A párttagság mozgósítása tehát — a taggyűlés sikerének legfőbb feltétele.

A taggyűlés előkészítésében pedig döntő szerepe a pártcsoportoknak van.

A pártcsoportok munkájukat a pártszervezet területének egy-egy kisebb egységeiben (évfolyam, intézet) végzik, ahol a párt politikája közvetlenül jut érvényre. A pártcsoport kis kollektíva, melynek tagjai egymás mellett végzik munkájukat, állandó kapcsolatban vannak egymással, könnyen meg tudják tárgyalni munkaterületük problémáit és tapasztalataikat. Ugyanakkor a pártcsoport a tömegek között él, ismeri minden pártonkívüli munkáját, magatartását,

gyorsan tud reagálni minden eseményre,

mely a területén történik. A pártcsoportok helyzetüknél fogva **»a bírálat, önbírálat eleven fórumai«.** Ezért a pártcsoportok munkája nélkülözhetetlen a pártszervezet legfontosabb eseményének, a taggyűlésnek előkészítéséhez.

A taggyűlés előtt feltétlenül kell tehát pártcsoportértekezletet tartani minden pártcsoportban. A pártcsoportértekezleten a pártbizalmi ismertesse a taggyűlés napirendjét, — melyről őt a vezetőség a pártbizalmi értekezleten előre tájékoztatta — és kérje ki a tagság véleményét azok helyességét illetően.

Fontos, hogy az értekezleten vegyen részt a vezetőség egy-egy tagja is, hogy így a vezetőség közvetlenül értesüljön a tagságot érintő problémákról, a bírálatról, mely az értekezleten a vezetőség felé elhangzik. De a vezetőség tagjai ne csak meghallgassák a tagság véleményét, hanem kérdezzék is meg a párttagokat, hogy milyen hibákat látnak a vezetőség és az egész pártszervezet munkájában és hogy milyen javaslataik vannak. A párttagság ezt látva bátrabban fog bírálni, javaslatokat tenni és — ami ezzel együtt jár — aktívabban fogja kivenni a részét a pártmunkából.

Szükséges, hogy a pártcsoport

határozati javaslatot

hozzon, melyet a pártbizalmin keresztül a vezetőség elé terjeszt.

Szükséges a taggyűlés jó előkészítéséhez továbbá az is, hogy a pártcsoportok tagjai, elsősorban a pártbizalmi és a népnevelők kérjék ki a pártonkívüli dolgozók és hallgatók véleményét az őket érintő kérdésekről, hallgassák meg javaslataikat az oktatás vagy a tanulás kérdéseire vonatkozóan és azt megbeszélve szintén továbbítsák a vezetőség vagy a taggyűlés elé.

Helyes, ha a pártcsoportértekezleten megbeszélik azt is, hogy ki és miről fog hozzászólni a pártcsoport részéről a taggyűlésen a vezetőség beszámolójához.

A jogi kari pártszervezet

ezeket a módszereket alkalmazva, sikeresen tudta felhasználni a pártcsoportokban rejlő lehetőségeket a taggyűlés előkészítésében. E módszerek alkalmazásának eredményeként az elmult havi taggyűlésen pl. több elvtárs részéről komoly bírálat érte a vezetőséget és hasznos javaslatok hangzottak el éppen a pártvezetés megjavítására vonatkozóan. Így Balogh András elvtárs az Egyetemi Könyvtár pártbizalmija hibáztatta, hogy a vezetőség ritkán hívja meg a pártbizalmikat a vezetőségi ülésre, hogy a vezetőség gyakran a pártcsoportok megkérdezése nélkül és a pártbizalmin átnyúlva hozott döntéseket egyes pártcsoportokat érintő kérdésekről.

Más elvtársak pedig javasolták, hogy a népnevelőket pártcsoportértekezleten is rendszeresen számoltassák be munkájukról és az agitációs felelősök és a pártbizalmiak

keressék fel

a népnevelőkhöz beosztott párttag és pártonkívüli dolgozókat is és így közvetlenül is tájékozódjanak az agitációs munka állásáról.

Ezek és több más javaslat és bírálat azt bizonyítják, hogy ha a vezetőség bátran támaszkodik a pártcsoportokra és segítségükkel mozgósítja a párttagságot a feladatok megvalósítására, akkor a vezetőség közelebb kerül nemcsak a párttagsághoz, de a pártonkívüli tömegekhez is. Ha ellenben a vezetőség nem támaszkodik a pártcsoportokra, akkor gyengébbek lesznek a taggyűlések és a pártéletben csak a bürokratikus vezetés módszerei érvényesülhetnek.

A továbbiakban ezért meg kell szüntetni a pártcsoportok szerepének itt-ott megnyilvánuló lebecsülését és teljes egészében ki kell aknázni a pártcsoportokban rejlő erőt. Ha ezt megtesszük, közelebb kerülünk jelenlegi fő feladatunk, a kollektív vezetés megvalósításához és a pártonbelüli demokrácia elmélyítéséhez és így még erőteljesebben tudunk harcolni a dolgozó nép életszínvonalának emelését célzó kormányprogramm megvalósításáért.

Törőcsik Gabor

Az orosz nyelvoktatás új feladatai

A Tudományegyetem, az Orvosegyetem és a Pedagógiai Főiskola orosz lektorátusa összevont módszertani értekezletet tartott azoknak a feladatoknak megvitatása érdekében, amelyeket felsőoktatásunk vezetői ebben a tanévben az egyetemi oktatás elé állítottak.

Az értekezlet főtémája a folyamatos tanulás ellenőrzésének és a hallgatók önállóságra nevelésének kérdése volt. Az új vizsgarend és hallgatóink fejlődő öntudatának jóvoltából az elmult tanévben a folyamatos tanulás terén jelentős eredményeket értünk el. Az orosz oktatás területén

döntő fordulatot jelentett ebből a szempontból a kollokvium helyett az osztályozott beszámoló bevezetése, amely egycsapásra kikapcsolta a kollokviumra való rohamtanulás lehetőségét s ránevelte a hallgatókat az óráról-órára való rendszeres készülésre.

Ebben a tanévben azonban felsőoktatásunk vezetői új feladatokat állítanak elénk: a tiszta anyagkövetés helyett hallgatóink önálló gondolkodásra, önálló munkára nevelésére kell fektetnünk a súlyt. Mit jelent ez az orosz nyelvoktatás területén? Nyelvoktatásról lévén szó, az orosz nyelv tanárai eddig is előnyösebb helyzetben voltak a tisztán memorizáló tárgyakkal szemben, hiszen sohasem az elsajátított szókincs és nyelvtani szabályok mechanikus reprodukálását kívánták meg a hallgatóságtól, hanem

a tanult nyelvi jelenség önálló alkalmazását.

Ez a tárgy természetéből folyik, hiszen bármilyen természetű nyelvi feladat legyen az — fordítás, beszédgyakorlat, fogalmazás, stb. — a tanultak önálló alkalmazását követeli meg. Ez azonban nem jelenti azt, hogy ezen a téren nincs több tennivaló.

Kétségtelen az, hogy az orosz oktatás ezután sem mondhat le az óráról-órára való rendszeres számonkérésről, s a már tanultak állandó ismétléséről és gyakorlásáról, hiszen

enélkül eredményes idegennyelv-tanítás elképzelhetetlen.

Az orosz nyelv előadóinak azonban fokozott figyelmet kell fordítaniok arra, hogy számonkérésükben minél kevesebb legyen a mechanikus reprodukáláson alapuló elem —, hogy a tanult anyag úgynevezett «visszakérdezését« minden alkalommal valamilyen új szempont egészítse ki, mely kizárja a hallgatóság részéről a gondolkodás nélküli bemagolást.

Az önálló gondolkodás fejlesztése érdekében

egyre nagyobb teret kell biztosítani az egyetemi orosz oktatásban az ismeretlen szövegekkel való foglalkozásnak,

hiszen ezzel szolgáljuk legközvetlenebbül az oktatás célját is: így tesszük képessé hallgatóinkat arra, hogy szakmai továbbképzésük érdekében orosznyelvű szakirodalmat olvasni tudjanak. Figyelmet kell fordítani tovább arra is, hogy kiküszöböljük a hallgatóknál a mechanikus, értelemnélküli fordítást. Ennek érdekében az ellenőrzésnek arra is ki kell terjednie, hogy

a hallgató a lefordított szöveg mondanivalóját valóban érti-e, s annak tartalmát saját szavaival tudja-e reprodukálni,

— kezdetben magyarul, fejlettebb fokon pedig orosz nyelven.

A gyenge hallgatóknak való segítségnyujtás mellett módot kell adni az orosz nyelvből kiváló hallgatóinknak képességeik kibontakozására. Ezeket a hallgatókat be kell vonni a Tudományos Diákkörök, illetve szakkörök munkájába olymódon, hogy szovjet szakirodalom referálását bízzák rájuk s a lektorátus feladata az, hogy ezeknek a hallgatóknak fordítási munkájukban minden segítséget megadjon.

Mindezek olyan feladatok, amelyek fokozott munkát rónak a tanárokra, ezzel a többletmunkával azonban tartozunk kormányunk új programmjának, amely munkánk minőségi megjavítását várja tőlünk.

Halász Elődné

Az Egyetemek és Főiskola Népi Együttesének előadásai október és november hóban

Október 17.
«Hogy volt». Az Együttes műsora a TTK részére.
Kezdete: este 7 óra.

Október 20.
«Szocialista kultúra — népi kultúra«. A Budapesti Népművészeti Intézet előadása.
Kezdete: este 7 óra.

Október 24.
»Hogy volt«. Az Együttes műsora az Orvosegyetem részére.
Kezdete: este 7 óra.

Október 31.
»Hogy volt«. Az Együttes műsora a Főiskola részére.
Kezdete: este 7 óra.

November 1.
Az Együttes szólistáinak hangversenye I. Klasszikus és romantikus szerzők művei.
Kezdete: este 7 óra.

November 6.
Ünnepi partnap. Az Együttes díszelőadása.
Kezdete: este 7 óra.

November 8.
Gounod: Faust c. operája hanglemezről. Ismerteti: Kertész Lajos karnagy.
Kezdete délelőtt 10 órakor.

November 15.
Az Együttes szólistáinak hangversenye II. Magyar szerzők művei.
Kezdete: este 7 óra.

November 18.
A népzenétől — a komoly zenéig. Szeghy Endre előadása hanglemezekkel.
Kezdete: este 7 óra.

November 22.
»Száll az ének — áll a tánc«. Az Együttes új műsorának bemutatója.
Kezdete: este 7 óra.
Az előadások helye: A Központi Egyetem díszterme.

Az árutermelő munka kettős jellege és az árutermelés alapvető ellentmondása

Megjegyzés: „A marxista-lenini politikai gazdaságtan oktatásában igen nagy nehézségeket jelentett hallgatóinknak a fenti probléma helyes megoldása. Ezért ez a cikk az e területen mutatkozó tisztázatlan kérdésekre kíván választ adni«.

A FENTI KÉRDÉS megértéséhez elkerülhetetlen, hogy néhány szót szóljunk az áru fogalmáról, tulajdonságairól és az árutermelés feltételeiről. Lenini meghatározás szerint:

«Az ÁRU először olyan dolog, amely valamilyen emberi szükségletet elégít ki, másodszor olyan dolog, amely más dologra kicserélhető.»

Az áru meghatározásából egyenesen következik, hogy az árunak két tulajdonsága van. Az áru egyrészt **használati érték**, ami azt jelenti, hogy emberi szükségletek kielégítésére alkalmas. Ez a tulajdonság **minőségileg különböző** minden árunál. Más a cipő, a ruha, a könyv használati értéke, mert más az a szükséglet is, amit kielégítenek.

Az áru másrészt csereérték, ami azt jelenti, hogy az adásvétel során bizonyos mennyiségi viszony alakul ki a cserélendő áruk között. Pl. egy pár csizma egyenlő öt gramm arannyal. A csere során kialakult arányt nem lehet azonban véletlennek tekinteni. Azért lehet két árut egyenlővé tenni, mert van mindkettőben **egy közös tulajdonság egyenlő mennyiségben.** Ez a közös tulajdonság az, hogy mindkettőben emberi munka testesül meg. E minden áruban meglévő tulajdonság **az áru értéke.** Érthető ezek után az is, hogy az érték az áruk mennyiségileg mérhető közös tulajdonsága.

Tovább víve előbbi gondolatmenetünket, azt, hogy a használati érték minőségileg különböző, az érték pedig közös tulajdonsága az áruknak: eljuthatunk odáig, hogy az árunak ezt a két tulajdonságát az árutermelő munka kettős jellegének kell létrehoznia, mégpedig a használati értéket — mivel itt különböző tulajdonságokról beszélhetünk — a munka **különböző fajtája, a konkrét munka.** Az értéket, mivel itt közös tulajdonságról beszéltünk, az, ami a munkákban **közös,** az **absztrakt munka** hozza létre.

MIT ÉRTÜNK A KONKRÉT MUNKA fogalmán? A konkrét munkán a munka **különböző fajtáit értjük.** Azt, hogy más a cipész, a szabó, a kovács munkája, hiszen más szerszámokkal, más mozdulatokkal, más nyersanyagot dolgoznak fel. A munka különböző fajtái hozzák létre az áru használati értékét. Valóban így van ez, amit mi sem bizonyít jobban, hogy a szabómunka eredménye sohasem lehet cipő.

MIT ÉRTÜNK AZ ABSZTRAKT MUNKA FOGALMÁN? A munka különböző fajtáitól eltekintve, elvonatkoztatva, ha csak azt nézzük, ami minden munkánkban közös, akkor jutunk el az absztrakt munka fogalmához. Mi az, ami közös minden munkában? Az, hogy emberi «munkaerő, agy, izmok stb. kifejtése». Az absztrakt munka lényegét úgy tudom érzékeltetni, ha nem azt nézem, hogy a cipész, szabó különböző munkát végez, hanem azt, hogy **általában** dolgoznak, ha nem azt nézem, hogy más más terméket termelnek, hanem azt, hogy mindketten »munkaerőt fejtenek ki«.

HALLGATÓINK KÖRÉBEN e kérdéssel kapcsolatban számos téves felfogás terjedt el. Egyik ilyen volt az, hogy a konkrét munka és absztrakt munka két különböző munka. Az előbbiek rámutattak ennek helytelenségére. Hiszen világosan látnunk kell, hogy a munka e két jellege **egyazon munka** két oldala. Az árutermelő **egyazon** időben végzi mindkét munkát.

A HELYTELEN NÉZETEKNEK a másik csoportját alkották azok a nézetek, amelyek szerint a munkának ez a két oldala, azaz konkrét és absztrakt munka, függetlenül a társadalmi viszonyoktól, mindig megvolt. A termékeket előállító munka minden esetben egyrészt **konkrét,** másrészt általános emberi munka. Az általános emberi munka azonban nem mindig, hanem csak az **árutermelés** viszonyai között jelenik meg absztrakt munka formájában. **A használati érték nem általában a terméknek, hanem az árunak a két tulajdonsága, ezért az e két tulajdonságot létrehozó kettős jellege a munkának csak az árutermelő munkára vonatkozik.**

A HELYTELEN NÉZETEKNEK következő csoportját képezik azok, amelyek a konkrét munkát a fizikai, az absztrakt munkát szellemi munkának tekintik, mondván azt, hogy amikor «a szabó az ollóval vág», konkrét munkát, amikor «a ruha tervét kigondolja» absztrakt munkát végez. Az előbbi fejtegetések mutatják e nézetek helytelenségét. A fizikai és szellemi (pl. művezető) munkája egyaránt lehet **értékalkotó,** tehát absztrakt munka az árutermelés viszonyai között. Ezzel rokon nézet az, hogy a konkrét munka az értékalkotó, az absztrakt munka a nem-érték alkotó munka, mondván azt, hogy »ha a kovács üti a vasat, konkrét munkát végez, tehát «értékalkotó» munkát, «ha a pincér felszolgál», absztrakt munkát végez, tehát «nem értékalkotó» munkát. Ezt a nézetet is könnyű az előbbiek alapján megcáfolnunk. Hiszen a pincér munkája nem **értékalkotó,** nem is absztrakt munka. A kovács munkája, amely viszont **értékalkotó,** így egyben konkrét és absztrakt munka is.

A KONKRÉT ÉS ABSZTRAKT MUNKA fogalmának megértése közelebb visz bennünket az árutermelés alapvető ellentmondásának megértéséhez. E kérdés megmagyarázásának kiindulópontját az árutermelés feltételei adják. Az árutermelés keletkezéséhez két **általános feltétel** szükséges:

Először: A társadalomban munkamegosztás legyen;

Másodszor: A termelőeszközök és értékek különböző tulajdonosok kezében legyenek.

Tehát megosztás a társadalomban és a tulajdonosok megosztása az árutermelés két alapfeltétele.

AZ ÁRUTERMELÉS KELETKEZÉSÉNEK két feltétele meghatározza az árutermelő munka két ismérvét. Azt, hogy az árutermelő munkája egyrészt magánmunka, azért, mert a termelőeszközök magántulajdonba vannak. A magánmunka következtében az árutermelő el van szigetelve az árutermelők egész világától. Másrészt **társadalmi munka,** azért, mert a társadalomban munkamegosztás van. A társadalmi munka következtében az árutermelő össze van kapcsolva az árutermelők egész világával. A magánmunka és a társadalmi munka ellentmondása éppen abban van, hogy az árutermelők mivel a magántulajdon következtében el vannak szigetelve, nem ismerik a társadalmi szükségleteket. Másik oldalról viszont munkamegosztás van, tehát az árutermelőknek a piacon találkozniok kell. **A magánmunka így nem közvetlenül, hanem közvetve a piac közvetítésével válik társadalmi munkává.** Ilyen körülmények között gyakori az — és ebben van az ellentmondás, — hogy a magánmunka terméke nem mindig kel el a piacon.

A TERMÉKEKNEK az áruformája tehát magában foglalja a kapitalizmusban a termelés tervszerűtlenségét, magában foglalja csírájában a kapitalizmus megoldhatatlan ellentmondásait, ezek az ellentmondások a tőkés és munkásosztály ellentétében mutatkoznak meg, amely elkerülhetetlenül a kapitalizmus pusztulásához vezet.

Nagy Lajos
adjunktus

Egységes lelkesedéssel jegyezték a IV. Békekölcsönt a Tudományegyetem dolgozói

A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa szeptember 30-án felhívással fordult a magyar néphez és a IV. Békekölcsön jegyzésére hívta fel az ország dolgozóit. A kormánynyilatkozat óta hozott rendeletek mind a kormányprogramm megvalósítását célozzák és közvetlenül szolgálják a szocializmus gazdasági alaptörvénye szerint a dolgozók anyagi és kulturális életszínvonalának állandó emelését. Az intézkedések, — így a szeptember 6-i, árleszállítás — nyomán nagyobb lendületet vett a munka üteme az üzemekben, gyárakban, a szántóföldön és a hivatalokban is. Újabb és újabb munkahőstettek születnek, melyek közvetlenül szintén a kormányprogramm megvalósítását segítik elő.

A most kibocsátásra került IV. Békekölcsönt nagy lelkesedéssel jegyezte dolgozó népünk, tudva azt, hogy az államnak kölcsönadott forintjaival is nagymértékben hozzájárul a programm megvalósításához, s saját életszínvonalának emeléséhez is. Népünk az elmult évek során csaknem 5000 millió forintot adott kölcsön a népgazdaságnak az államkölcsönök jegyzése formában. Ennek nem kis része van abban, hogy

TERVEINK MEGVALÓSITÁSÁHOZ

elegendő pénz áll rendelkezésre és ezzel hatalmas arányú beruházásokat tudtunk eszközölni. Minden az államnak kölcsönadott forint megtérül, vagy már meg is térült, részben hatalmas békealkotásainkban, részben pedig annak a körülbelül 5 millió boldog nyertesnek a személyében, kik az eddigi nyeremények sorsolásakor mintegy 800 millió forintot kaptak vissza különböző összegű nyeremények formájában.

Egyetemi dolgozóink közül is sokan vannak olyanok, kik a boldog nyertesek közé tartoznak. Körülbelül százezer forint az az összeg, melyet visszakaptunk közvetlenül nyeremények formájában. Például legutóbb a II. Békekölcsön szeptemberi harmadik sorsolásakor a Tudományegyetem dolgozói csaknem 25.000 forintot nyertek. Így a Bölcsészettudományi karon Karácsonyi docens 1100, Koltay-Kastner professzor 1000 Ft-ot, a Természettudományi karon Magyar Terézné 500, Paréj Kálmánné 500 Ft-ot, Halász és Buza jogikari professzorok 500—300 Ft-ot, Mikolovits és Dombóvári elvtársak, a Terv- és Pénzügyi Osztály dolgozói 300—300 Ft-ot, rajtuk kívül még sokan mások 200—300 Ft-ot nyertek. Velük együtt minden egyetemi dolgozó vallja, hogy

KÖLCSÖNADOTT FORINTJAI

is nagy mértékben hozzájárultak a hatalmas beruházások megvalósításához, melyeknek kézzelfogható bizonyítékai, kőbe és betonba épített művei a méreteiben impozáns és berendezéseiben modern »Béke-épület«, a gyönyörűen berendezett Gyermekklinika, az újonnan berendezett diákotthonok, a korszerűen átalakított könyvtári olvasó és kölcsönző terem, új egyetemi intézeteink és klinikáink.

Sorolhatnánk létesítményeink számát egyetemi, városi, sőt országos viszonylatban is, melyek mind azt bizonyítják, hogy államunknak kölcsönadott forintjaink mind olyan helyre kerültek, ahol befektetve dolgozóink életszínvonala emelését célozzák. A most kibocsátásra került IV. Békekölcsön minden forintja dolgozóink jólétét segíti elő. A jegyzési felhívásból mindenki örömmel állapította meg, hogy megtakarított forintjaink nagymértékben hozzájárulnak a kormány célkitűzései megvalósításához, annál is inkább, mert a befizetett összegeket államunk arra használja fel, hogy

TÖBB ÉS JOBB FOGYASZTÁSI CIKK

álljon a dolgozók rendelkezésére.

A IV. Békekölcsön jegyzése technikai lebonyolítása igen nagy, de megtisztelő feladat elé állította a Tudományegyetem Terv- és Pénzügyi Osztályát és az egyetemi tömegszervezetek vezetőségét, s melyet — elmondhatjuk — minden zökkenő nélkül lebonyolítottak. Dolgozóink öntudatát dícséri, hogy jegyeztető párjaink sehol sem találkoztak ellenséges megnyilvánulással, sőt mindenki anyagi erejéhez mérten vette ki részét a jegyzésből. Örömmel töltött el bennünket az a tudat, hogy a jegyzett összeg 20 százaléka területünkön marad. Ezt új szociális és kultúrális beruházásokra fordíthatjuk.

A IV. Békekölcsön sikeres lebonyolításának feladata a Tudományegyetem Terv- és Pénzügyi Osztályára hárul. Az osztály dolgozói ilyen természetű munkáit a korábbi évekhez hasonlóan most is olyan szorgalommal és törhetetlen lendülettel iparkodnak ellátni, hogy az a népgazdaság számára hasznos és eredménythozó legyen. Ehhez szükséges, hogy munkájukat tudásuk teljes latbavetésével végezzék. Ha így dolgoznak, akkor az eredmény nem maradhat el. Ismét olyan eredményt érnek el, mint a III. Békekölcsön lebonyolítása során, amikor is a város hivatalai és vállalatai között indított munkaversenyben az egyetemnek az első helyet biztosították. Az eredményes munkához minden lehetőség adva van, most csak rajtuk múlik, hogy ezeket a népgazdaság és az egyetem szempontjából döntő feladatokat a jövőben is hasonló ügybuzgalommal lássák el.

Kószó András
Tud. Egy. békekölcsön felelőse

Az új pártoktatási év elé

Az ideológiai munka, *a pártoktatás* területe a Kommunista Párt ember- és társadalomformáló tevékenységének *egyik legfontosabb* eszköze. Ugyanis minél jobban előrehaladunk a szocializmus építésében, a kulturális nevelőmunka annál fontosabb helyet foglal el pártunk gyakorlatában. A pártoktatás hozzásegít bennünket ahhoz, hogy ideológiai képzettségünket, eszmei-politikai színvonalunkat szervezett keretek közt emeljük. Párttagságunk ideológiai színvonalának emelkedése viszont gyümölcsözően *visszahat egész gazdasági-, szervező-, valamint kulturális-nevelőmunkánkra,* magának, az osztályharcnak a vitelére és szocialista hazánk védelmére is. Nem kell bővebben fejtegetni, hogy minél öntudatosabbak kádereink, annál jobban megállják helyüket a napról-napra élesedő osztályharcban, annál jobban helytállnak termelőmunkájukban, vagy szervező-, irányító-tevékenységünkben és annál szilárdabban sorakoznak fel szeretett szocialista hazánk védelmére.

Az elméleti tájékozottság, a marxizmus-leninizmus beható ismerete ugyanakkor hozzásegít bennünket ahhoz, hogy míg magunk is *fel tudjuk fedezni a menetközben elkövetett hibákat* és megtaláljuk a hibák kijavításához legcélravezetőbb eszközöket. Megfelelő elméleti képzettség nélkül nem lehetünk tevékeny katonái pártunknak abban a harcban, melyet a gazdasági építés területén elkövetett hibák kijavításáért vív.

Pártoktatásunk egyik legfontosabb gyakorlati feladata az, hogy az előttünk álló aktuális kérdések megoldására *mozgósítsa a hallgatókat.* A propagandamunka, melyet pártoktatóink végeznek, nem öncélú, s nem csak azért folyik, hogy a hallgatók marxista műveltsége nagyobb legyen, hanem, hogy — az elmélet és gyakorlat alkotó kapcsolatán keresztül — elméletileg képzettebb kádereink több és jobb gyakorlati munkát tudjanak kifejteni. A Központi Vezetőség határozata és kormányunk programmja az eddiginél sokkal inkább megköveteli az elmélet és gyakorlat egyesítését. *Minden feldolgozásra kerülő témakörben érvényesülnie kell a Központi Vezetőség határozata szellemének.*

A pártoktatási évad megindulásával kapcsolatban komoly feladatok várnak mind propagandistáinkra, mind azokra a hallgatókra, akiknek az a megtiszteltetés jutott osztályrészül, hogy idén is résztvehetnek a pártoktatásban. *A propagandista elvtársaknak felelősséget kell vállalniok hallgatóik neveléséért,* azok fejlődéséért, s végső fokon hallgatóik szervezeti összetartásáért is. Ez utóbbi is elsősorban nem szervezési, hanem politikai és nevelési munkát igényel. A hallgatók figyelmét és rendszeres tanulását mindenekelőtt *a foglalkozások megfelelő színvonala biztosítja.* A propagandistára az a megtisztelő feladat hárul, hogy hallgatóival pártunk politikáját, a marxizmus-leninizmus tanításait megismertesse. A propagandistát a reábízott feladat jellegéből adódóan a marxizmus-leninizmus pedagógusának lehet nevezni. Ez a megtisztelő feladat azzal a kötelezettséggel jár, hogy minden propagandista elvtársnak *alaposan fel kell készülnie,* biztosítania kell a foglalkozások magas eszmei-politikai színvonalát, hogy ezzel is kivívja hallgatói tiszteletét. A propagandista azonban nemcsak oktatója, hanem nevelője is hallgatóinak. Nevelni pedig csak az tud, aki *saját példamutatásával* formálja hallgatóit jobb, képzettebb, önfeláldozóbb kommunistákká.

Igen fontos feladat a hallgatókkal való *egyéni foglalkozás* is. Propagandistáink keressék fel hallgatóikat, beszélgessenek el velük arról, hogy mikor indul meg az oktatás, hol lesznek a foglalkozások. Győzzék meg hallgatóikat a pártoktatásban való részvétel *megtisztelő voltáról, jelentőségéről.* Tartsanak *szoros kapcsolatot a pártszervezetek vezetőségével,* a pártbizalmi és népnevelő elvtársakkal, hogy ők is hasonlóképpen foglalkozzanak az oktatásban résztvevő, hozzájuk tartozó párttagokkal és pártonkívüliekkel.

Idén a pártoktatásba elsősorban azokat a *pártonkívülieket* vontuk be, akik becsületes munkájukkal, politikai megbízhatóságukkal bebizonyították: méltók arra, hogy *tagjelöltség* szempontjából számításba vegyük őket. Propagandistáink különös figyelemmel és szeretettel foglalkozzanak ezekkel az elvtársakkal és legyenek meg mindent annak érdekében, hogy megfelelően fejlődhessenek. Az elvtársaknak viszont jó tanulással, alapos felkészüléssel és még jobb hivatali munkával kell bebizonyítaniok, hogy méltók az előlegezett bizalomra.

Beszélgetés egy könyvtárossal

Talán már fél éve is elmúlt, hogy az Egyetemi Könyvtárban voltam. Még januárban kikölcsönöztem két könyvet, de nem vittem vissza határidőre, mindig halasztottam és annyire elhanyagoltam, hogy később szégyeltem visszavinni. Már az olvasójegyem is elveszett ... és szinte teljesen elfelejtettem, hogy Egyetemi Könyvtár is létezik. Csak az a két könyv idézte fel újra és újra az emlékét. Ugyannyira, hogy már megsokaltam a magam hanyagságát, meg a könyvek „szemrehányásait" és mindenre elkészülve, elindultam a könyvtárba. Szokatlanul újnak találtam mindent, alig tudtam tájékozódni.

A régi ruhatár helyén csinosan berendezett büffét helyeztek el.

A katalógus-terem is egészen átalakult, megszépült.

Elveszett olvasójegyem helyett újat kellett kérnem. Már tanácsosabbnak láttam visszafordulni, mert az íróasztal előtt legalább tizenketten álltak beiratkozásra várva. Joghallgató, főiskolai hallgató, kőműves, kereskedő, bölcsészhallgató ... és egy sereg más foglalkozású elvtárs iratkozott be előttem. Nemsokára én is sorra kerültem.

Molnár István elvtárs ült az íróasztalnál. Kérdő tekintettel nézett rám. Kissé szégyenkezve mondtam meg neki, hogyan jártam, mivel ismerős.

— Ej, pedig ha tudnád, hogy a kettőezerötvenkilencedik vagy, biztosan restelnéd magad. Bizony, pontosan kettőezerötvenkilenc egyetemi és főiskolai hallgató keresett már fel bennünket ebben a tanévben. És ezek többsége rendszeresen látogatja a könyvtárat.

— Csodálkozom, hogy úgy elmaradtál — mondta. Próbáltam magam menteni, bár nem volt rá szükség.

De Molnár elvtárs tovább folytatta.

— Az idén jóval módszeresebb a könyvtár munkája. Csak egyet mondjak; minden kötelező olvasmányt biztosítottunk számolokra, a marxista művekből és egyetemi tankönyvekből pedig tizenként 10—40 példány áll rendelkezésekre.

— Jó jó, ezt máshol is meg tudom szerezni, de alig van valamitek, ami igazán friss.

— No látod, ez az eredménye, hogy régen voltál itt. És felsorolt egy egész sereg újonnan beszerzett könyvet.

Még egy próbálkozást tettem, hogy bebizonyítsam igazságomat.

— Hát meg van például. Mitchell Wilson: Villámok között című műve — kérdeztem.

— Meg, több példányban is megvan. De ennél többet mondok. Novemberben éppen erről a könyvről rendezünk ankétot. Ha a DISZ jó könyvpropagandát fejt ki és eléri, hogy akkorra többen elolvassátok ezt a népszerű és komoly művészi értékeket képviselő művet, az nagyon sokat fog jelenteni. Ez a könyv a világirodalomban is számottevő ...

Ezzel teljesen leforrázott, de nem adtam fel az ellenállást.

— Hát jó, ez megvan, de Bornemissza: Ördögi kísértetek című munkáját biztosan nem tudnád ideadni.

— Hát azt nem. Könyvalakban nincs meg, de megvan mikrofilmen. Ez azt jelenti, hogy pontos fény-képmásolatban olvashatod az eredetijét. De ha nincs is meg valami, ami kellene — mert ilyen is előfordulhat —, mi meghozatjuk valamelyik magyar, vagy külföldi könyvtárból.

— Szóval ... megyek ... beadom ezt a két könyvet, azután majd keresek valamit.

Visszatérve a katalógus teremben, különös felírásokat láttam

egy fiókcsoportban. Ilyenféléket: NEP-NER, PAR-RAC. Kíváncsian kihúztam az egyik fiókot és nagy csodálkozásomra címeket, fejezetcímeket láttam felírva a lapokon és alul volt a szerző neve, művének címe és azok a lapszámok, melyeken a keresett tárgykör megtalálható. Kevés töprengés után rájöttem, hogy ez a marxista művek tárgykör szerinti katalógusa. Így ha pl. a neomalthusianizmusról akarok olvasni, kikeresem ezt a címet és mindjárt megtudom, hogy erről a Szabad Nép egyik száma írt. Hát ez igazán nagyszerű.

— Bognár Dezső állította össze. Az eddigi munkában jól bevált — mondta Molnár elvtárs —, míg mosolyogva figyelte hanyagságomból eredő tájékozatlanságomat. Azután közelebb jött hozzám és érdeklődött, hogy mi érdekelne. Megkezdtem-e már a szakdolgozatom írását, tagja vagyok-e a tudományos diákkörnek, mert ezekhez a feladatokhoz is komoly segítséget tudnak nyújtani bibliográfiai tájékoztatással.

Ekkor az órára néztem. Alaposan elbeszélgettem az időt.

Mennem kell, Molnár elvtárs, köszönöm az útbaigazítást. Ezután gyakrabban megfordulok itt nálatok.

Ebből a beszélgetésből sok mindent megtudtam, s így sok mindent elmondhattam.

s. i.

A Szegedi Egyetemi Könyvtár segíti hallgatóinkat tanulmányi munkájuk ban

BABINSZKY ERZSÉBET

Az I. Belklinika egyik legjobb ápolója

A felszabadulás után egyik leggyakrabban használt jelszó lett: „Legfőbb érték az ember". Ennek a jelszónak szolgálatában állnak a szegedi klinikák és az orvostudományi intézetek is. E jelszó megvalósításáért dolgoznak az orvosok és az önfeláldozó ápolónővérek. A szorgalmas, önfeláldozó, munkáját szívvel-lélekkel végző ápolónők mintaképe az I. számú Belklinikán dolgozó Babinszky Erzsébet osztályvezető nővér, aki amellett, hogy munkáját kiválóan elvégzi, tapasztalatait, szakmai tudását szívesen adja át a melléje beosztott nővéreknek.

Babinszky Erzsébet 1931-ben született Békéscsabán. Édesapja ácssegéd volt, tízen voltak testvérek. Általában, mint minden soktagú család, ők is nélkülözésen mentek keresztül a múltban. Babinszky nővér iskolai elvégzése után dohánybeváltóban dolgozott, majd itt megbetegedett és diftériával kórházban került.

A kórházban megszerette az ápolónői munkát, itt látta meg, hogy az önfeláldozó, emberéletet mentő munkából az orvosok mellett bőven kijut az ápolónővéreknek is. A kórházból való kijövetele után határozta el magát, hogy ápolónő lesz. Elvégezte a vöröskeresztes tanfolyamot, majd utána a kétéves betegápolói iskolát kitűnő eredménnyel. Azonban az ezért szép eredménnyel nem elégedett meg, azóta is szakmailag diliándián képezi magát. Beiratkozott a dolgozók esti gimnáziumába is, ahol szintén jól megállja a helyét. Az elmúlt évet is jó eredménnyel végezte. Jelenleg a harmadik gimnáziumot végzi.

Mint minden embernek, Babinszky Erzsébetnek is voltak hibái. Magatartása egy kissé fölényes volt a nálánál gyengébb képzettségű munkatársaival szemben. Ezekre a hibákra időben felhívták Babinszky nővér figyelmét, s ő erős akarattal kiküszöbölte ezen hiányokat. Munkatársaihoz, a betegekhez való viszonya példás. Ezt bizonyítják a bentfekvő betegek, akik csak szeretettel beszélnek Babinszky nővérről.

A magunk részéről további eredményes munkát kívánunk Babinszky Erzsébet nővérnek. Továbbra is lelkiismeretesen munkálkodjon azon, hogy a Belgyógyászati klinikán fekvő beteg dolgozó emberek minél előbb gyógyultan hagyják el a klinikát és egészségesen térjenek vissza a termelő munkába.

Megalakult a csongrádmegyei Társadalom- és Természettudományi Ismeretterjesztő Társulat

Az országos értelmiségi ankét elnöksége 1953 február 25-én felhívást intézett a magyar értelmiséghez, rámutatva arra, hogy a tudomány és a művészet népünk közügye lett. Népünk politikai-gazsági életének fejlődése hatalmas mértékben növelte dolgozó tömegeink kulturális igényeit. A fejlődés eredményeként mind nagyobb erővel tör fel dolgozó népünk tanulásvágya. **A szocialista öntudat növekedésével párhuzamosan nő az igény a széleskörű műveltség elsajátítására, a szakmai ismeretek magasabb tudományos színvonalának elérésére.** A szocializmus építése egyre több »kiművelt emberfőt« kíván, követeli a babonák, előítéletek és a maradiság elleni szervezett küzdelmet. Az új, nagy követelmények megvalósításában hatalmas szerep vár a kultúrális felvilágosító munkára és ezen belül a társadalmi és természettudományi ismeretek terjesztésére. **Létre kellett hívni olyan egységes értelmiségi tömegszervezetet, amely ki tudja elégíteni a tudományos ismeretterjesztés iránt megnyilvánuló fokozott igényeket.**

A Társadalom és Természettudományi Ismeretterjesztő Társulat első üléséről

A felhívás értelmében október 4-én a városi tanács közgyűlési termében összejött Csongrád megye vezető értelmisége, hogy a párt és a kormány célkitűzéseit megyénk területén megvalósítsa. Aki közülünk jelen volt az alakuló közgyűlésen, aki hallotta a hozzászólásokban megnyilvánuló nagy lelkesedést, az ismeretterjesztő munkában való részvétel bejelentését, az egy pillanatig sem kételkedhet az új Társadalom- és Természettudományi Ismeretterjesztő Társulat munkájának nyomán bekövetkező eredményekben. **Az értelmiség legszélesebb rétegeinek impozáns összefogása mutatkozott itt meg, a kitűzött feladatok megvalósítására.**

A megyei szervezet megalakulását néhány héten belül követni fogják a városi szervezetek és szakosztályok megalakulásai és ezzel megindul az a nagyjelentőségű ismeretterjesztő munka, amely hivatott arra, hogy **népgazdaságunk elért hatalmas eredményeinek következtében jelentkező kultúrigényeket a dolgozók legszélesebb rétegének biztosítsa.**

Reánk, egyetemi előadókra elsősorban, de a szakkérdésekben már jártassággal biró felsőbb éves hallgatókra is komoly feladatok várnak. Mindenkinek ki kell venni a részét a maga szakterületén a tudományok terjesztéséből. A szakosztályok nagy száma (biológiai, egészségügyi, agronómiai, csillagászati, földrajz-geológiai, fizikai-matematikai, irodalmi, művészeti és zenei, politikai és filozófiai, stb.) igen sok lehetőséget nyújt erre. Ne feledkezzünk meg egy pillanatra sem arról, hogy népünk szellemi újjáformálásáról, világnézeti egységének kialakításáról van szó, tehát egy pillanatig sem szabad megtorpannunk, vagy közönyösnek lennünk. **Bátran kell harcolnunk az elavult tudományos nézetek ellen és utat kell törni az élenjáró tudománynak.** A tudomány és művészet terjesztése, haladó hagyományaink ápolása a legszebb és leghazafisabb feladatunk. A párt és a kormány programmja **csak akkor fog maradéktalanul megvalósulni, ha legjobb tudásunkkal résztveszünk az új Társulat munkájában és előadásaink révén a tudomány fegyverét adjuk a dolgozó nép kezébe, amely a multban, a jelenben és a jövőben is egyaránt hatalmat jelent.**

SZALAI ISTVÁN

A TT. K. gépházának dolgozói jó mnnkájukkal segítik elő az oktató és tudományos munkát

A Beloiannisz-téri egyetem épületben van TT. K. gépháza, A gépház dolgozóinak munkájáról hallgatóink és előadóink keveset tudnak, pedig nem kis mértékben járulnak hozzá mind a tudományos munka, mind a tanulmányi színvonal emeléséhez.

Amint az ember belép a gépház előcsarnokába, monoton motorzaj üti meg a fülét. Működnek a motorok. A gépek egymás mellett sorakoznak a gépházban.

Maga a gépház is két részre oszlik. Magára a gépházra és a kazánházra.

A gépházban van a víznyomás fokozó. Ennek a gépnek igen nagy fontossága van az intézetek vízellátásában. Megtörténik időnként, hogy a városi víznyomás nem megfelelő. Tehát ilyenkor a harmadik emeleten nem kapnának vizet, ha nem hoznák működésbe a víznyomásfokozó gépet.

— Igaz, hogy még ebben az évben nem volt szükség a víznyomó gépre, mert a városi víznyomás megfelelő, de azért szükség esetén nagyon jó, hogy nekünk is van egy gépünk — mondja Teizl elvtárs, a gépész.

A TT. K-n vannak olyan kísérleti munkák, amiknek elvégzéséhez sűrített levegőre van szükség. Ilyen például a kéncsővek tisztítása, forrasztása, stb. A laboratóriumokat sűrített levegővel szintén a gépház látja el.

A gépházban vannak a fűtésszivattyúk is, amelyek biztosítják a vízcirkulációt. Öncirkuláció nem lehetséges egy ilyen hatalmas épületben. Erre is gépek kellenek. A fűtésszivattyúk csak a fűtési idényben működnek.

A falakon kapcsolótáblák, órák jelzik a gépek működését. Mindenütt rend és tisztaság van.

Az időjárás kezd hűvösödni. A gépház dolgozói Teizl, Peczka, Gajdocsi elvtársak már a fűtésre készülnek. Átvizsgálják a kazánokat, kijavítják a hibákat.

Teizl elvtárs szeretettel gondozza a gépeket

Három hatalmas kazánt fűtenek télen. A kazánokban láncrostély van, ami lehetővé teszi, hogy a tüzelőt teljesen felhasználják. A fűtőanyagot csillével hordják a kazánokba. Ezzel igen sok időt megtakarítanak.

A TT. K. gépházának dolgozói hosszú idő óta jó munkát végeznek. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az a sok oklevél, ami a gépház falán bekeretezve függ. Most is megfogadták, hogy mind az esetleges géphibák kijavításával, mind az előadótermek, laboratóriumok fűtésével elősegítik az oktató és tudományos munkát.

Az Egyetemek és Főiskola Népi Együttesének tervei és feladatai

Az Egyetemek és a Főiskola Népi Együttese az elmult tanévben újabb és újabb sikerekkel gazdagította nemcsak egyetemi dolgozóink és hallgatóink, hanem Szeged város kultúrális életét is. A mi együttesünk is azok közé az együttesek közé tartozik, amelyek a II. országos versennyel párhuzamosan nőttek, erősödtek. A városi, majd a megyei verseny olyan lendületet adott együttesünknek, hogy rövid egy hónap alatt képes volt felkészülni a Városi Színházban tartott, egész estet betöltő színvonalas műsorra, amelynek nyomán méltóan érdemelte ki, hogy a budapesti fesztiválra kerüljön.

Együttesünk munkája nem mentes a hibáktól. Az elmult év elsősorban azt a következtetést engedi levonni, hogy egyes műsorszámaink művészi színvonala rovására ment az, hogy igen sok műsorszámba kaptunk bele, amelyeket idő hijján nem tudtunk kellően kidolgozni.

Az elkövetkezendő időkben, meglévő számainkat alaposan kidolgozzuk, s emellett csak erőnkhöz mérten tanulunk új számokat.

A gyors munkának volt az eredménye az is, hogy csak ritka esetben beszéltük meg az egyes műsorszámok eszmei tartalmát együttesünk tagságával. Ennek volt a következménye, hogy egyes számainkat az énekkar közömbösen énekelte, vagy a tánckar lelketlenül táncolta. Éppen azért fontosnak tartjuk, hogy minden műsorra kerülő számunkat a tanulás megkezdése előtt vita tárgyává tegyük az eszmei tartalmat illetően.

Tudatában vagyunk annak, hogy a jó munka alapja a jó terv és annak betartása. Az elmult évben bár készítettünk terveket, azonban nem minden esetben tartottuk hozzá magunkat, s igen sokszor előfordult, hogy az egyes részlegvezetők semmibe vették, s egyéni elgondolásaikat érvényesítették. Az együttes vezetőségének most az a feladata, hogy a kollektív vezetés legmesszebbmenő érvényesítésével olyan

tervet dolgozzon ki,

mely világosan megmutatja az együttesnek egész évi feladatát, ugyanakkor fejlődésének útját is.

E tervünkben előre be kell osztani napokra az együttes fellépéseit, a próbákat, az együttes részére tartandó szakmai előadásokat és gondot kell fordítanunk a népdalok és tánclépések gyűjtésére. Ugyanis az elmult év egyik hiányossága, hogy keveset gyűjtöttünk és az év végére szinte teljesen kifogytunk a népdal- és tánclépés-anyagból.

Műsorpolitikánkon is javítani fogunk. Több klasszikus és preklaszszikus művet fogunk műsorunkba bevenni az eddigieknél. Kineveljük szólista csoportunkat, mely időközönként önálló hangversenyeket is fog adni. Csongrád megye életéből új számokat dolgozunk fel színpadra. Nagyszerű kezdeményezés volt a Szeghy Endre által komponált »Csodafurulya« című számunk.

Az elmult időszakban nem tudtuk megfelelő módon megteremteni a kapcsolatot a tömegekkel, különösen az Egyetem dolgozóival és hallgatóival. Ennek kijavítására október hó 10-től kezdve az egymás után következő szombatokon az Egyetemek és Főiskola karai részére külön-külön fogunk műsort adni. Emellett

készülünk új műsorszámokkal

melyet november 22-én mutatunk be. E műsorszámunk sikeres lebonyolítása után az Agrártudományi Egyetem meghívására Budapestre megyünk.

Ezek persze csak főbb pontjai munkánknak. Együttesünk tagsága az elmult évben nagy lelkesedéssel, időt nem kímélve járult hozzá sikereink eléréséhez, persze ezen a téren is találunk hiányosságokat. Még mindig elég sok volt azoknak a tagoknak a száma, akik késtek, vagy hiányoztak a próbákról, csak akkor iparkodtak, amikor egy-egy vidéki útról volt szó.

Végül, de nem utolsó sorban kell megemlítenünk, hogy a kezdeti időktől eltérően most már az Egyetemi Pártbizottság és DISZ Bizottság a legmesszebbmenő és igen hathatós segítséget nyújt az együttes munkájához. Természetesen

joggal várja pártunk,

hogy segítő munkáját megfelelő módon kiérdemeljük. Az utóbbi időkben állami szerveink is segítik munkánkat, de még mindig nem érzik eléggé magukénak az Egyetemek és Főiskola Együttesét. Sok esetben tapasztaljuk, hogy egyes állami funkcionáriusok a tanulást akadályozó tényezőnek tekintik az együttest, pedig munkájához az ő segítségükre elsődlegesen szükség van.

Együttesünk tagsága nagy lendülettel fogott hozzá feladataihoz az új tanévben. Sikerült új, igen jó ének-, tánc- és zenekari tagokkal erősödünk. A vezetőség jobb szervező és irányító munkával a tagságnak közvetlenebb támogatásával és szakmai oktatásával igen komoly fejlődést tud elérni az elkövetkezendő évben.

Mi tudjuk, hogy szocializmust építő országunkban élő népünk művészi alkotó munkája gyönyörű. Büszkék vagyunk arra, hogy erőnkhöz mérten hozzájárultunk e nagy munka fejlesztéséhez és a továbbiakban is mindent megteszünk érte.

Törköly Péter

SPORT

LABDARUGÁS

Egyetemi Haladás—Mórahalom 4:1, Egyetemi Haladás—Makói Vasas II., a Vasas II. nem jelent meg. Október 1-én megindultak az intézeti bajnokságok is.

KÉZILABDA

Honvéd II—Haladás Egyetem 17.8.

ATLÉTIKA

Csongrád megye válogatottjában 7 egyetemi és főiskolai hallgató versenyzett A Pedagógiai Főiskola I. éves versenyén 32-en indultak. Szépséghiba, hogy csak testnevelés szakosok vettek részt.

Jobb eredmények:

Férfi számok: 100 m: 1. Szepesi 11:9. 400 m: 1. Osváth 59:1, 1500: 1 Tóth 4.38. Magas: 1. Homoki 170 Távol: 1. Lang 591. Súly: 1. Mucsi 10.86. Hármas: 1. Molnár 11:40. Diszkosz: 1. Mucsi 34.62. Gerelyhajítás: 1. Guth. Gránát: 1 Osváth. **Női számok:** 100 m: 1. Kovács 14.3 400 m: 1. Báló 81:7. Magas: 1. Vereczki 135. Távol: 1 Kovács E. 484. Súlylökés: 1. Szabó M. 8.22. Diszkosz: 1. Szabó M. 20:19. Gerely: 1. Szabó M. 23:80. Gránát: 1. Molnár 43:10. A versenyt kifogástalanul a II. évesek rendezték és bonyolították le.

SZEGEDI EGYETEM
A Szegedi Tudományegyetem, Orvosegyetem és Pedagógiai Főiskola lapja
Szerkeszti a Szerkesztőbizottság
Kiadja: Az MDP Egyetemi és Főiskolai Pártbizottsága, a Tudományegyetem rektora, az Orvosegyetem dékánja, a Főiskola igazgatója, a DISZ és a Szakszervezetek
Telefon: 34—54

Csongrádmegyei Nyomdaipari V. Szeged, 4583
Felelős vezető: Vincze György

Órarend-ellenség

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat
8-9	Földrajz			Kolloidika	Növénytani gyakorlat	Pedagógia
9-10		~~Biokémia~~	Katonai	előadás		
10-11	Növény	Pedagógia		Kolloidikai		Állattan
11-12	~~Biokémia~~ élettan	szem	Állattan	gyakorlat		
12-1		Mikro- ~~Növény élettan~~	Marxizmus (pol. gazd.)	~~Állattan~~	Növénytani előadás	Marxizmus (pol. gazd.)
1-2		biológia				
2-3				~~Biokémia~~	Orosz	
3-4				gyakorlat		
4-5				Pedagógia	Állattani gyakorlat	
5-6		~~Pedagógia~~		előadás		
6-7		szeminárium				